

900 let tichých bílých bratří

Název emise: 900. výročí Premonstrátského řádu

Den vydání: 25. listopadu 2020

Hodnota: B (ke dni vydání 19 Kč) - č. 1102 (ČP)

Výtvarný návrh: Eva Hašková

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Druh tisku: plnobarevný OF; **Tisk:** Hradištiko, sro.

Tisková forma: 2x PA po 50 ks

Náklad: 500.000 ks

Výtvarný návrh a rytec FDC: Martin Srb

FDC: OTp; **Tisk:** Hradištiko, sro.; **Náklad:** 4.900

Strahovský klášter tyčící se nad Prahou mám rád a vcelku dobře ho i znám. Z gymnázia Jana Keplera jsem ho měl na dohled a po škole jsme se spolužáky rádi občas zašli do jeho ztichlého nádvoří posedět na lavičce. Dovnitř do krásných prostor knihovny jsem se poprvé podíval jako mladý člen Spolku bibliofilů, který tu občas pořádá setkání. Později, jako vysokoškolák, jsem se dokonce nějakou náhodou sprátelil s tehdejšími ředitelům Památníku národního písemnictví, který měl slabost pro dobrou zábavu, a tak nám tady pronajal sklepní vinárnu, dnes je v ní restaurace Peklo. Pořádali jsme tu diskotéky pod hlavičkou SSM a řada návštěvníků na ty doby před čtyřiceti lety dodnes vzpomíná.

Dneska už objekt mají zpátky bratři řeholníci z Královské kanonie premonstrátů na Strahově a ve svém úctyhodně starém sídle se mají čile k dílu – duchovně i ekonomicky. Mniši tu žili už od roku 1138 a o pět let později sem přišli z Německa první premonstráti. Je to vlastně neuvěřitelná rychlost, s jakou jejich řád rostl a expandoval. Založil jej Norbert z Xantenu, německý rytíř a později kněz a mnich, v roce 1120. A o pouhé necelé čtvrtstoletí později už jeho následovníci přišli do Prahy, aby tu založili společenství, které přetrvalo devět století! Katolická církev Norberta prohlásila za svatého, a když se Magdeburk, kde byl pohřben, později přiklonil k protestantství, byly jeho ostatky slavnostně přeneseny na Strahov, který se tak stal nejdůležitějším centrem premonstrátského řádu. Jeho příslušníci nosí oděv bílé barvy a podle toho se jim někdy říká bílí bratři. A aby se více soustředili na duchovní stránku svého života, od večera do rána dodržují ticho a mají přísný zákaz mluvení.

Těch bezmála devět set let historie poznamenalo Strahovský klášter řadou katastrof. V polovině 13. století vyhořel, v roce 1420 ho vyplenili husité, na konci třicetileté války ho vyloupili Švédové (tedy byli to vlastně Finové, ale ve švédském žoldu), v roce 1742 ho zničila francouzská bombardování při obléhání Prahy, v roce 1950 premonstráty vyhnali komunisté. Řád se však vždycky znovu vzchopil, své sídlo udržel a zvelebil.

Nová známka však nepřipomíná samotný Strahovský klášter, ale premonstrátský řád jako takový, od jehož založení sv. Norbertem letos uplynulo 900 let. Na stejné výročí vztahující se k pražskému sídlu řádu si budeme muset počkat dvaadvacet let, a bylo by hezké, kdyby i k této příležitosti vyšla poštovní známka!

Na nové emisí jsem se znovu přesvědčil o užitečnosti práce Komise pro výtvarné řešení poštovních známek.

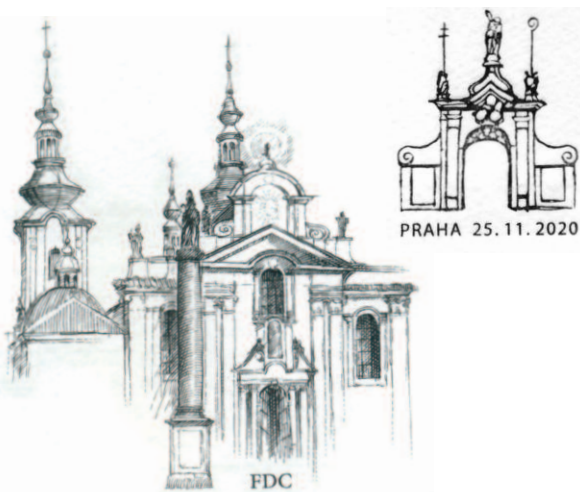

Jejími členy je i řada výtvarníků a dalších osob majících se známkami co do činnosti, a když se Eva Hašková předložila několik variant návrhu, v diskusi za-

zněly dobré připomínky, které přispěly k podobě, jak ji nyní vidíme před sebou. Považuji ji za dařilou. Známkou je z grafického hlediska skvěle vyvážená, kamenný svatý Norbert je dobře doplněn monstrancí, nápisy jsou přiměřeně velké, nominální hodnota výrazná, a přitom nerušící, barvy jsou zvoleny výstižně, prostě, radost pohledět.

Na obálce dne vydání je v jemné rytině (tady vám nepomůže ani přejetí prstem, musíte se podívat šikmo silnou lupou, abyste viděli její plastičnost) načrtnuta strahovská bazilika Nanebevzetí Panny Marie, v níž je pohřben svatý Norbert. Jeho socha zdobí strahovskou bránu zobrazenou v razítku.

Až skončí vládní omezení související s epidemií a vy budete přemýšlet, kam v Praze vyrazit na vycházku, Strahovský klášter je rozhodně dobrou volbou! Mimo historických památek, které si v jeho areálu můžete prohlédnout, stojí za to obejít ho i zespodu, protože pak se vám otevře nádherná, a tak trochu nečekaná vyhlídka na Hradčany a Prahu, tak jak ji jen kousek odtud zachytil na slavném obraze Antonín Slavíček a na známce 30 h PRAGA 1962 Cyril Bouda (ten nedaleko kláštera bydlel v zahradním domku ve Vlašské ulici). FB

Pohled z Prahy na Strahov a ze Strahova na Prahu.